in ſancta eccleſia ingratos reperit. vt pelliſca
nus in die iudicij ab electis ſeꝑabit. et ad
penā deijciet eternā dicēs. Ite ī ignē eternū
ꝛc. ¶ X ¶ Secūdo ꝑ vulneratōem xp̄i nr̄a
vulnera aduerſitatis ꝛ tribulatōis leuiꝰ to
lerātur. dū. ſcʒ vulnera xp̄i ad memoriā re
ducūtur. vñ grego. Si paſſio xp̄i ad memo
riā reducit̄. nihil ē qđ nō equo aīo tollerat̄.
qꝛ ſicut medicus expertus vulnꝰ ſuū ꝑ ſe cura
tū alijs ſolet egͣtis oſtēdere. vt ſpem tribuat
egrotāti poſſe ſuū etiā curare. Sic medicus
aīaꝝ ꝛ corpoꝝ. añ ocl'os hoīm ſua ꝓfunda
ponit vulnera. vt ꝯfidamꝰ etiam nr̄a vulne
ra aduerſitatis velle remediare dicēs. Treñ
1. O vos oēs q̄ trāſitis ꝑ viā. attēdite ꝛ vi
dete ꝛc. Attēdite. inquā vos peccatores oīa
mēbra xp̄i ꝓpter vos vulnerata crudeliter.
Caput ꝑ ſpineā coronā. cor ꝑ lāceā. manꝰ
et pedes cū clauis. totū corpꝰ vͥgis ꝛ flagel
lis. attēdite igit̄ ꝛ videte ocl'is. o xp̄iani cru
deliſſimā mortē. quā inocēs xp̄s dei filiꝰ ꝛ
virginis dilectiſſimꝰ paſſus eſt. In capite
ꝓpter ſpineā coronā. in ocl'is ꝓpter lacrimas.
ī facie ꝓpter alapas. ī maībꝰ ꝛ pedibꝰ ꝓpter
plagas. ī brachijs ꝓpter nimiā extēſionē. ī
tibijs ꝓpter īſolitā ꝯplicatōeʒ. ī toto corꝑe
ꝓpter variā ꝑcuſſionē. ī auditu ꝓpter ꝯui
ciū clamoꝝ. ī viſu ꝓpter ꝯtēptibilē driſiōeʒ.
in olfatu abomīabiliū ſputoꝝ. in guſtu mul
taꝝ amaricataꝝ. ī corde multaꝝ tribulatōnū.
Reſpice ergo o hō ī faciē xp̄i tui. et libera
tor tuꝰ pepēdit ī cruce. Ad q̄libet veniētē
paternaliter ſuſcipiēdū ꝛ oſculandū. augu.
Caro medici facta eſt medicamentū egroti.
Attendite igitur ꝛ videte vos oēs. q̄ tran
ſitis in tribulatōibus ꝛ aduerſitatibꝰ ꝑ viā.
ſi eſt dolor ſimilis. q. d. nō. ergo ſuſtinete pa
tienter modicum ꝓpter me. q̄a paſſus ſum
ꝓpter vos multa. Tertō vulnera xp̄i et ſan
guis effuſus noſtra interiora letificat. Dum
eñ deuote recolatur ſingularis īfuſiōis gra
tie ꝛ deuotōis, aīa incipit iocūdari. et dulciſ
ſimis vocibꝰ exultatōis deo gratias agere
In quo aīa deuota ꝯꝑatur cigno. que eſt
auis albiſſima. cuiꝰ ꝓprietas ē ſecūdū am
bro. in examerō. ꝙ appropinquās ſue mor
ti. ante tres dies voces emittit dulciſſimas
et amenas. Cuiꝰ ratio eſt ſecundū albertuʒ
ſanguis cigni eſt dulciſſimꝰ ꝛ puriſſimꝰ. et
in tali pūcto currit ad cor vt eū ꝯfortet. quo
ꝯfortato ad tantā dulcedinē voces amenaſ
emittit laudis. Auis iſta alba. eſt aīa ſancta
et deuota que ante mortē tertio die in ſtatu
gratie ex ꝯpaſſione amariſſime mortis xp̄i
corde debilitatur. ad qđ ꝯfortandū ꝯcur
rit ꝑ infuſam meditatōem ſanguis xp̄i dul
ciſſimus ex amore feruēti effuſꝰ. quo ꝯſide
rato deuotus hō voces laudis ꝛ exultatōis
ameniſſimas ꝓrumpit. ¶ A ¶ Vt igit̄ q̄libʒ
hō has laudis voces plenius modulari poſ
ſit. attendat memoria paſſiōis fructus. ſecū
dū eñ alber. tres q̄libet ꝯſeq̄tur fructus ꝛ
vtilitates deuote recolēs xp̄i paſſionē. Pri
mus eſt ꝙ tāmaxia gratia ꝛ pene remiſſio ꝙ
vtilius eſt hoī ſic ꝯſiderare paſſionē ꝙ̄ ſi ꝑ
integrū annū ſexta feria ieiunaſſet. Secūdꝰ
ꝙ̄ ſi ſemel in ebdomada accepiſſet diſcipli
naʒ ꝑ itegrū annū vſqȝ ad effuſionē ſangui
nis. Tertiꝰ ꝙ̄ ſi ꝑ annū ſemel in ebdomada
pſalteriū legeret. Et benī. Quicūqȝ ex toto
corde recordat̄ xp̄i paſſionē. recipit tres vti
litates. Prima. talis purgatur ab oībꝰ pec
catis. Secūda. ꝙ ſi nō indigeat purgatione
peccatoꝝ. valde paꝝ eſt dño ob meritū illiꝰ
hoīs aliq̄s aīas a purgatorio liberare. q̄ alīs
ad magnū tēpꝰ eēnt purgāde. Tertia. quo
tiēs ſpiramē ex ore illiꝰ hoīs egreditur et ae
reʒ reſumit. totiēs ſpūaliter gratiaʒ recepit.
Ecce quātas vtilitates quis conſeq̄tur et ī
teriores ꝯſolatōes. Dʒ igit̄ hō ꝑ iſtud ſacꝝ
tp̄s paſſiōis ſe ab oībꝰ exterioribus occu
patōibus ſeꝑare. et ſe deuote ad vͥbū dei et
ad alia q̄ repn̄tant xp̄i paſſiōeʒ diſponere vt
hos fructus ꝯſeq̄ mereatur et vitā eternā.

¶ In cena domini.

Cum dilexiſſet
ſuos qui erāt in mūdo. ī finē di
lexit eos. ioh. xiij. ¶ B ¶ Phs.
viij. ethi. vult ꝙ amicicia ex triplici bono
cauſatur. ſ. vtili. delectabili. et hōeſto. Sʒ a
micicia tamen ex vtili vel delectabili n̄ eſt ꝑ
manēs et firma. qꝛ fundamētum] vt ſunt
bona fortune vt puta diuitie. paſſiōes. ſani
tas. pulchritudo. nō ē ſtabile ſ3 trāſitorium.
Ideo nec amicicia in hmōi bonis eſt ꝑma
nēs nec ſtabilis. qꝛ ceſſante cā ceſſat et effec
tus. Solūmō auteʒ amicicia ꝯtracta ꝓpter
honeſtū bonū ſm ph'm vbi ē. firma et ꝑma
nēs ē. Ideo ꝑiculoſum et inſtabile ꝙ̄tū ad
amiciciā et pacē dr̄ eē mr̄imoniū ꝓpter diui
tias et pulcritudineʒ contractum. qꝛ vt hr̄

ff. de dona. inter vi. et vxo. l. iij. Honeſtus
amor pēdet ex aīo nō ex lucro vel libidīe. cū
ergo amicitia xpī ad diſcipl'os fuit de bono
aīmi. ſcꝫ v̓tutibꝰ q̄ dicūtur honeſte. qꝛ ho-
neſtatē faciūt. ideo fuit ꝑmanēs ⁊ firma ⁊
ꝑfecta nec vnq̄ꝫ derelicta. qꝛ caritas q̄ deſeri
poteſt nūq̄ꝫ fuit vera. de pe. di. ij. §. item ſi-
ne caritate. Hoc etiā atteſtanꝫ verba thema-
tis. ¶ Queriꝫ cū eukariſtie ſacramētū fue-
rit inſtitutū amore. q̄re in fine ⁊ nō ante do-
natur a ſaluatore. Ad qđ reſpōdēdū multi-
plex eſt ratio. Prima ē cōſideratō ſacramen
toꝝ veteris teſtamēti. Cuꝫ em̄ ipſa eſſent in
figura paſſionis xpī ⁊ fiendoꝝ ī paſſiōe. in
paſſiōe aūt debebāt termiāri oīa. Ideo ī fi-
ne ceſſantibꝰ ātiq̄s ſacramētis alia ſacramē-
ta a xp̄o inſtitui debebant. et maxīe eukari-
ſtie ſacramētū. in quo oīa antiq̄ termiāꝫ ſi-
cut in fine ꝑfectiſſimo. Secūdo ī fine inſti-
tutū ꝓ valete. vt xp̄s receſſurus p̄ſentia cor-
porali. ſemꝑ nobiſcū eſſet ſupple p̄ſentia ſa-
cramētali. Tertio ī memoriā paſſiōis ⁊ īmo-
latōis xpī q̄ nōdū erat exhibita ſed īſtabat.
Ideo nō ante. ſꝫ tūc īſtitutū ē in ſolatiū ⁊ in
memoriā ſue paſſiōis. Quarto vt opus ma-
xime potētie ⁊ caritatis oſtēderet. qñ magis
putareꝫ īfirmꝰ ⁊ īpotēs. vt fuit tpe paſſiōis.
Nam magnū opus potētie fuit mortuos ſu-
ſcitare. ſꝫ maxīe potētie ad qđ creatā nullo
modo poteſt attingere. ſcꝫ ſubſtātiā ī ſubſtā-
tiā trāſubſtātiare. Quīto vt cū ſaluator no-
ſter vellet ſe tradere hōi ad oēm cōſolatōeꝫ.
qꝛ ſe d̓clarat apl'is in ſolatiū ꝓ cōſolatōe cor-
porali. ſe etiā voluit dare ī edulīū ꝓ refectōe
et cōſolatōe ſpūali. et hoc magis cōuenie-
bat quādo receſſurus erat a mūdo. qꝛ tunc
magis indigebamꝰ ipō. Et ſancti apoſto-
li magis īdiguerūt tpe paſſionis. qñ xp̄s ab
eis auferēdꝰ fuit p̄ſentia corꝑali. vt eo for-
tiores ꝑſiſterēt vel ſi caderēt. citiꝰ reſurgerēt.
Q̄re paſſiōe īminēte ad refectiōeꝫ mētis ⁊ cō-
ſolatōeꝫ data ē ꝯ̄ aduerſitatē pellēteꝫ. ¶ D.
Sed q̄riꝫ. ſicut cibꝰ materialis cōtidie ſu-
mitur ad ſuſtētatōeꝫ corꝑis. an etiā iſte cibꝰ
aīe quotidie ſit ſumēdꝰ ī ſignū amoris. Ad
hoc reſpōdet ſanctꝰ augꝰ. q̄ſi ignorās men-
tes ſumētiū. et hētur de cōſe. di. ij. quotidie
dicēs. Quotidie eukariſtie cōioneꝫ ſumere
nec laudo nec vituꝑo. oībus tñ dñicis die-
bus cōicādū hortor. ſi tñ mēs ī affectu pec-
candi nō ſit. Nam habētes adhuc volūtatē

peccandi. grauāri magis dico q̄ꝫ purificari.
Sed q̄rit gloſa ſuꝑ illo v̓bo affectu. loco p̄-
allegato. quādo dicis ꝙ mēs ſit ſine affectu
peccādi. Reſpōdet credo ꝙ quando ꝓponit
firmiter abſtinere a quolibꝫ mortali niſi er-
go hoc ſit ī ꝓpoſito. nūq̄ꝫ debꝫ accipe corpꝰ
xpī. Debet ergo hō quotidie ſe p̄parare habilē
et dignū ad ſuſcipiēdū eukariſtiā. Vñ am-
bro. Qui ſemꝑ pecco. debeo ſemꝑ accipere
medicinā. et ricbar. in. iiij. ſuꝑ ſentē. di. xij.
Sicut in corꝑe fit q̄ſi cōtinua deꝑditō natu-
ralis humiditatis ꝑ actōem naturalis caloris.
qua de cauſa oportet pluries ſumere ad re-
ſtauratōem deꝑditi. ne ꝑditō cōtinua mor-
tem inducat. Sic cū ex corruptōe cōcupiſcē-
tie in nobis ⁊ occupatōe circa exteriora. fiat
deꝑditio deuotōis ⁊ caritatis. debemꝰ plu-
ries ſumere hoc ſacramētū. ꝑ cuiꝰ ſumptōꝫ
cauſaꝫ in aīa ſpūale nutrimētū. Naꝫ quotieſ-
cūq̄ꝫ q̄s bona fide ⁊ hūilitate cōicauerit. fa-
cit deo gloriaꝫ. angelis leticiā. aīabꝰ refrige-
riū. et ſuīpiꝰ auget meritū. Seq̄tur cōtinua-
tio ⁊ expoſitio euangelij. heri dicebaꝫ q̄uo
xp̄s ꝓ nobis voluit vulnerari ex vera pieta-
te. hodie diſcipulos informauit in humili-
tate. Et ſcđm hoc ſunt tres ꝑtes euāgelij.
In p̄ia notaꝫ ꝯuiuiū ſociale ī quo fīni amo-
ris ꝯfirmauit ligamētū. ibi. añ diē feſtū.
In ſcđa ſuitiū manuale. quo ītemi lāguo-
ris īdicauit purgamītū. ibi. ſurgit a cena.
In tercia edulium ſalutare in quo ſuꝑni va-
loris ordinauit ſacramentum. ibi. ſcitis q̄d
fecerim vobis.

Quantum ad pri-
mam ꝑtem dicit euāgeliſta. Ante diē feſtū
paſche. q. ſcꝫ totus fuit celebris. q̄lis fuit di-
es. xv. lune q̄ p̄ceſſit eiuſdē lunatōis. q̄ tūc
fuit veſꝑa q̄nte ferie ante diē paſſiōis. In q̄
veſꝑa d̓bebat comedi agnꝰ paſcalis ſecūdū
legē. exo. xij. hec facta ſunt q̄ poſt dicentur.
Sciēs ihs. nō tūc p̄io. ſꝫ ab inſtāti cōceptio-
nis. Hoc aūt hic exprimiꝫ. vt oſtēdaꝫ ſciēter
et volūtarie ad paſſionē veniſſe. qꝛ venit ⁊
iaꝫ inſtabat hora eiꝰ a patre ordīata. ad hoc
vt trāſeat ꝑ paſſionē ⁊ mortē ex hoc mūdo
miſabili ad patrē ⁊ gl'iam. Cū dilexiſſet ſu-
os ſupple vere q̄ erāt in mūdo. id ē in mūdi
ſtatu ſicut apoſtoli. in fineꝫ dilexit eos. id ē
in tantū ꝙ illa dilectō eū traxit ad mortem.
que eſt finis omniū terribiliuꝫ. iij. ethicoꝝ.

Et cena facta. i. iam pata ⁊ aliq̄lr̄ ꝯſūma
ta quo ad agnū paſchalē. Cū dyabolus īmi
ſiſſet ꝑ ſuggeſtionē ī cor iude. q̄ erat filiꝰ ſy
monis ſcariothis. vt traderet eū. Et nota ꝙ
ſexta die ante paſcha qn̄ maria effudit vn
guētū ſuꝑ caput xp̄i. ſuggeſſerat dyabolus
illā traditōez. et hodie fortiꝰ impſſit vt euz
traderet ī manꝰ iudeoꝝ. ſciēs ihs q2 oīa de
dit pater ī manꝰ. i. poteſtatē ſuā. et ſciēs q2
a deo exiuit tāq̄ ꝯſubſtātial' filiꝰ. et ad deū
vadit vt ad ſuū terminū: exiuit a deo cū nō
deſerēs. et ad deū vadit nō ſuos relinquēs.
ſed ſemꝑ eos ad bonū finē dirigēs. ¶ Ed
Moraliter ſaluator noſter tranſiturus de h̄
mūdo ad p̄rem. ſciēs oīa nouit etiā diſcipu
loꝝ ſuoꝝ fragilitatē ⁊ oīa ſequētū. huiꝰ mū
di iter ꝑgentiuz. Ideo more pij patris filijs
ſuis ꝓuidit de viatico ſui corꝑis p̄cioſi ⁊ ſā
guinis. mediāte quo roborati. poſſent potē
ter ꝑ iter huiꝰ vite venire ad eternā q̄etē ⁊ beati
tudinē. Nā vt dicit auicēna. i. can̄. c. iiij. in
tractatu de regimīe iter agētiū. Neceſſe eſt ꝙ
hi q̄ iter agūt ī hieme. ꝙ nō erant vacui. ſ; ſint
vino p̄cioſo potati. et aſſatis carnibꝰ ſatiati.
Cuiꝰ cauſā aſſignat. q2 tēpore magni frigo
ris calor natalis retrahit ad īteriora. Si igit̄
ſtomachus eſſet vacuꝰ de facili calor nata
lis poſſet extingui. ſicut accidit de lumīe lu
cerne ī q̄ deficit oleū. Et q2 vinū h̄z calefa
cere ⁊ aſſate carnes magis nutrire. q2 magis
ſapide cū decoquant ī humido ꝓprio. Ideo p̄
dicta ſunt optime ambulantibꝰ neceſſaria.
Exēplū huiꝰ habemꝰ. exo. xij. in filijs iſrl̄.
q̄ cū p̄cipienti deo exire debebāt egiptū. p̄ce
pit vt renes ſuos accigerēt ꝓ maiori expedi
tione vie. et baculos haberēt ī maībꝰ vt ꝑe
grini. et agnū āniculū igne aſſarēt ⁊ feſtinā
ter comederēt. Sic ſaluator noſter verus ag
nus īmaculatus. igne caritatis ī cruce aſſatꝰ
ad noſtrā roboratōez ⁊ ꝯfortatōez ī hoſtia
ꝯſecrata miſtrat̄. cū tota deitate coīcātibus
nec minꝰ nec maiꝰ. ſ; totus xp̄s natꝰ de vir
gine paſſus ⁊ ſepultꝰ. Vn̄ ambro. de ꝯſe.
di. ij. oīa. In hoſtia ꝯſecrata ē tota deitas:
vere illd̄ corpꝰ qd̄ ſūptū ē de v̄gie. qd̄ paſſuz.
qd̄ ſepultū. reſurrexit ⁊ aſcēdit ī celū. et ſedet
ad dexterā patris. cuiꝰ v̄tute ꝑagere poſſu
mus viā huiꝰ vite. et expedite exire de ma
bus inimicoꝝ ad celeſtē patriā. ¶ f ¶ Et
ideo digne volēs ipſ; corpꝰ xp̄i ſumē. neceſ
ſe ē. vt habeat ſpecialiter tria req̄ſita ad eſuz

agni. i. corꝑis xp̄i q̄ figurata ſunt in alijs re
bus. neceſſaria ꝑ eſu agni paſchalis. ſc; re
nū accinctōe. baculi portatōe. et pedū calcia
tōe. In q̄bus tribꝰ miſtice tria ſignant̄ ſc;.
Mentis puritas.
Fidei firmitas.
Voluntatis caritas.
Nullus em̄ hominū ad hoc ſanctiſſimū ac
cedere debet ſacramētū. niſi fuerit primo be
ne purgatꝰ ab oībꝰ īmūdicijs ſcelerū. nūe.
xviij. Qui mūdꝰ ē ī domo tua. i. ī eccl'ia. ve
ſcet̄ corꝑe xp̄i. alias nullꝰ. Debet em̄ hō pri
mo mētē purgare ab oī p̄ua affectōe. hiere.
iiij. Laua a malitia cor tuū. Nā ſi cignꝰ na
turali īſtinctu poſtq̄ coiuit cū ꝓpria ꝯiuge.
nō capit cibū niſi priꝰ lauerit ſe tanq̄ rem fe
dam fecerit. Q̄uo miſer pctōr q̄ vtif ratōe et
multis peccatis ſe īplicauit ⁊ ſi nō oꝑe ꝯple
uit. nihilominꝰ affectōez mēte fedauit. au
det cibū iſtū ſacratiſſimū ſumere. niſi primo
fuerit aq̄ lacrimaꝝ ꝓfluēte ex amara penitē
tia purgatꝰ. Debet etiā q̄nq; ſenſus purga
re. oculos ab īpudico aſpectu ⁊ illicito viſu.
augꝰ. Non dicatis vos hr̄e aīos pudicos ſi
hēatis oculos īpudicos. i. vagos: q2 īpudi
cus oculꝰ. īpudici cordis ē nūtiꝰ. Volētes
igit̄ accedere. ſm̄ yſido. nō ſint vagi oculis.
nō effreni lingua aut petulātia fluido geſtu
nō īcedāt. ſed pudorē atq; verecūdiā mētis
ſimplici habitu īceſſuq; oſtēdāt. Sic etiam
oēs noſtri ſenſus purgādi ſunt. et oīa mē
bra corꝑis ſ. os ſ. manus ſ. pedes. reſtringēdi
ſunt. Et h̄ ſigt̄ ī figura ī eo ꝙ p̄cipiebat̄ vo
lenti comedere agnū ꝙ eſſet accinctꝰ renibus
id ē caſtus ⁊ mūdꝰ. luce. xij. Sint lūbi ve
ſtri p̄cincti. Qd̄ expoīt grego. di. lūbos em̄
p̄cingimꝰ. cū carnis luxuriā ꝑ ꝯtinētiā coar
tamꝰ. Figurat̄ etiā eukariſtia ī pane ꝓpitia
tionis. q̄ ꝯſecratꝰ dn̄o a mūdis ſolis come
debat̄. Quare vt habet̄. i. regū. xxi. Cuz da
uid fugeret ꝑſecutōez ſaul. venit ī nobe cū
pueris. i. famulis ſuis ad achimelech ſum
mū ſacerdotē. petēs panē. Qui q̄ſiuit ſi mū
di eſſent pueri ſui maxie a mulieribꝰ. Et re
ſpōdit eq̄ dd̄. ſi de mulieribꝰ agit̄. ꝯtinuimꝰ
nos ab heri ⁊ nudiuſtertiꝰ quādo egrediebā
mur. et fuerūt vaſa. i. corda pueroꝝ ſancta.
porro via illa eſt polluta. ſed ⁊ ipa ſanctifi
cabit̄ ī vaſis. et dedit eis ſacerdos panē ſan
ctificatū. Sic hō volēs euadere mortē eter
nam ⁊ fugere dyabolū. debet cū pueris. i.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

recollectis oĩbus ſenſibus intrare eccłiaȝ et
cõfitẽdo et dolẽdo ſe purgare de oib⁹ ⁊ ſpe
cialiter peccato carnis. et etiã ob reuerẽtiam
tãti ſacramẽti abſtinere prius ad aliquot di
es a ꝓpria vxore. vt dicit̃ de cõſe. di. ij. oĩs
hõ. Et tunc cũ oĩa fuerint mũda. cor ꝯman⁹.
pedes. et oĩs ſenſus: deuote ⁊ reuerẽter de
bet petere a ꝓprio ſacerdote panẽ ꝓpiciatõiſ
ſcȝ eukariſtiã. qḋ interp̃tat̃ bona gratia. qꝛ
gratiaȝ nobis donat. et ꝓpitiatõȝ nobis im
petrat ⁊ remiſſiõeȝ oĩm peccatoꝝ ſcȝ venia
liũ. vñ grego. ĩ omel'. paſchali. Prouidens
eñ nobis xp̃s h̃ ſacramentũ ſalutis. qꝛ nos
quotidie peccam⁹. et ille iam mori non põt.
ꝑ iſtud ſacramẽtũ remiſſionẽ peccatoꝝ ꝯſe
quamur. ¶ h ¶ Sed circa hãc figurã q̃rũ
tur duo. Primo an ſacerdos dans hoc ſacra
mẽtũ petẽti peccet. ſciẽs cõicãtẽ eẽ ĩ peccato
mortali. et videt̃ ꝙ ſic. Naȝ medic⁹ mortali
ter peccaret q̃ ſciẽter daret medicinã infirmo
q̃ eſſet interficiẽdus. ergo cũ ꝗuior ſit mors
ſpũal' ꝙ̃ corꝑalis. m'tofortí⁹ ſacerdos mor
taliter peccat qñ poĩt ipm ĩ ore ipi⁹. quẽ ſcit
eſſe ĩ mortali peccato. Cõtra de cõſe. di. ij.
Nõ ꝓhibeat diſpẽſator pingues terre. i. pec
catores. ſm glo. mẽſaȝ dñi mãducare. Iteȝ
i. q. i. xp̃s q̃d fecit nobis. q̃ traditorẽ ſuũ tã
ta patiẽtia ꝑtulit. vt ei primã eukariſtiã cõ
fectaȝ manib⁹ ſuis ⁊ ore ſuo cõmẽdatã ſicͤ
ceteris ap̃lis traderet. q. d. In hoc exẽplum
nobis reliq̃t. Reſpõdet richar. i. iiij. ſuꝑ ma
giſtrũ. di. ix. Diſtiguo. ꝙ ille queȝ ſacerdos
ſcit eſſe in peccato mortali. aut petit ſibi eu
kariſtiã dari et tũc ſacerdos dãdo peccaret.
aut petit et tũc diſtiguit. Aut ſuũ peccatum
mortale ẽ occultũ. aut manifeſtũ. Si mani
nifeſtum. tunc ſacerdos ſibi dando pec
caret. qꝛ legitimam cõtra euȝ habet excep
tõeȝ quã ſibi publice obijcere põt. et accipit
hic manifeſtũ non ꝓ oĩ eo qḋ ꝓbari põt. qḋ
magis ꝓprie dꝛ manifeſtabile ꝙ̃ manifeſtũ
Vñ ſi ſacerdos ſciret parochianũ ſuũ eſſe in
crimĩe. qḋ legitime poſſet ꝓbare. Ita ꝙ illḋ
crimẽ ſi negaret. capiet cũ ipo duos vel tres
teſtes ꝑ quos h̃ ꝓbare poſſet: nõ ꝓpter hoc
deberet eukariſtiã illi negare ĩ publico petẽ
ti qꝛ iam inferret ſibi penã ante crimĩs ꝓba
tõeȝ qḋ fieri ñ debet. xi. q. iij. coꝝ qui. ¶ h
Sed accipio hic manifeſtuȝ ꝓ notorio. Eſt
autẽ peccatũ notoriũ. ſeu ꝑ ſentẽtiã. ſeu per
cõfeſſionẽ factã ĩ iure aut euidentiã rei que

aliqua tergiuerſatione zelari nõ poteſt. ex̃ ḋ
coha. cleri. c. vlti. ſi aũt peccatũ ſuũ ẽ occul
tũ. aut petit ĩ occulto. et tũc ſacerdos ſibi dã
do peccaret qꝛ habet cõtra eũ legitimã exce
ptõeȝ quã ei ĩ publico obijcere poſſet. et ip
ſũȝ monere debet ne petat ĩ publico. vt ha
bet̃ de cõſe. di. ij. nõ ꝓhibeat. aut petit ĩ pu
blico. et tũc ſacerdos ſibi dare tenet̃. qꝛ ꝯtra
eũ nõ habȝ legitimã exceptõeȝ quã ei ĩ pu
blico obijcere poſſit. ex̃ de offi. iudi. ordi.
Si ſacerdos. Ad argu. dico ꝙ nõ ẽ ſimile.
qꝛ talẽ mediciaȝ negare infirmũ nõ infirma
ret. nec populũ ſcãdalizaret. nec aliqḋ ꝑiu
diciũ bono cõi faceret: qḋ fieret ſi iudici lice
ret punire vel aliũ diffamare ꝓ ſua volũtate
iudiciario ordĩe p̃termiſſo ¶ Querit̃ ſecũdo
an ꝓpter aliq̃d qḋ nõ ẽ peccatũ. ſed alias na
turaliter ĩmũdũ. teneat̃ hõ abſtinere a ſuſce
ptõe hui⁹: vtputa. ĩmũdicia mẽſtruoꝝ aut ſe
minflui: q̃ reputabant̃ ĩmũdi ſm legẽ. et vi
det̃ ꝙ nõ. Quia ſi ꝓpter aliq̃d maxĩe ꝓpter
mẽſtrua. ſed hec nõ ꝓhibẽt mulierẽ ab hui⁹
ſacramẽti ſuſceptõe. d. v. ab eius. et a ſimili
nec ſemifluxus. Cõtra cõiugalis ꝯcubitus
ſine oĩ peccato fieri põt. ſed ante eukariſtie
ſumptõeȝ aliquot dieb⁹ ab vxorib⁹ ꝓprijs
eſt abſtinẽdũ. de ꝯſe. di. ij. oĩs hõ. ergo eſt
aliq̃d a peccato ꝓhibẽs hui⁹ ſacramẽti ſum
ptõeȝ. Reſpõdet magiſter richar. in. iiij. ſuꝑ
mgr̃m di. ix. Qḋ ꝓpter aliq̃d qḋ nõ ẽ pecca
tũ tenet̃ aliqñ hõ abſtinere a ſuſceptõe hui⁹
ſacramẽti ꝓpter ordĩatõeȝ eccl'ie. q̃ ꝓpter ſa
cramẽti reuerẽtiã ordĩauit hoĩeȝ aliqñ debe
re abſtinere ꝓpter aliq̃ que nõ ſunt peccata.
eo ꝙ impediũt vel minuũt reuerẽtiã. q̃ de
bet obſeruari ibi̾ hõi ſuſceptõe. cuiuſmõi ẽ
nocturna pollutõ ꝓueniẽs ex crapula vel ex
ĩmũda cogitatõe q̃ p̃ceſſit ĩ vigilia. q̃ crapu
la vel cogitatio ſi mortalia ptã fuerũt vl' ꝓ
babile dubiũ ẽ vtrũ fuerũt. tunc pollutio ex
eis ꝓueniẽs ꝓhibet de neceſſitate hui⁹ ſacra
mẽti ſuſceptõeȝ. Si aũt certũ ẽ ꝙ nõ fuerũt
niſi peccata venialia. tũc illa pollutõ nõ ꝓ
hibet niſi de cogitatõe. Si aũt ꝓueniat ex
nature ſuꝑfluitate vel infirmitate. nõ credo
ꝙ ꝓhibeat: et hec ꝓbari poſſunt ꝑ hec que
dicũtur. di. vi. Teſtamentum. Probabile
etiam ꝑiculum vomendi. etiam ꝓhibet ſu
ſceptionẽ hui⁹ ſacramenti. Et de ſimilibus
ſimile iudiciũ habetur. Et poteſt dici q̃ſi ꝑ
quandã appropriatõeȝ. ꝙ predicta minuũt

reuerẽtiã. q̃ debet obſeruari in ſuſceptõe hu/
ius ſacramẽti ratõe ſpeciei cõſecrate. Et q̃a
reuerẽtia q̃ debeť corꝑi xp̄i exigit vt ipſe ſu/
ſcipiẽs diligẽter ĩcogitet q̃d accipiat. qđ ĩfã
tes ⁊ furioſi facere ñ poſſunt. ideo talibꝰ da/
ri nõ debet. Si tñ furioſus quãq₃ ad debitũ
ſenſu₃ reuertať. petẽs ĩ tali ſtatu ſacramẽtũ
ſibi põt dari ſi nõ timeať ꝙ ꝓijciat. Ad argu/
mẽ. ĩ oppoſitũ ꝙ ĩmũdicia mẽſtruoꝝ nõ ꝓhi/
bet mulierẽ coĩcare. q₂ ẽ ĩmũdicia pure na/
turalis. Si autẽ vt diciť ibidẽ ex veneratõe
magis ꝑcipe nõ ꝓ̃ſumit. laudãda ẽ. ſ₃ ſi nõ
ꝑcipit nõ ẽ iudicãda. Simili mõ põt dici đ
illa ĩfirmitate q̃ leuitici. xv. diciť fluxus ſe/
mis. ¶ .I. ¶ Secũdo volẽs accedere ad ſacra/
mẽtũ d₃ hẽre firmã fidẽ ⁊ ſolidã. nihil heſi/
tãs. et deuote poſtulare. Iaco. i. Poſtulet ĩ
fide nihil heſitãs. Lic₃ eñ ſenſus hoĩs ĩ ſu/
ſceptõe huiꝰ ſacramẽti nihil aliud ſentiãt ni/
ſi ſpẽs panis. tñ decipiũtur oẽs ꝑ̃ter audi/
tu₃. q̃ vere aſſentit ei. ꝙ dicit hoc ẽ corpus
meũ. Hoc ẽ pulcre figuratũ ĩ velamie iacob
et pia deceptõe yſaac. Gen. xxvij. Nã iacob
gerit typũ huiꝰ ſacramẽti. in quo verũ cor/
pus xp̄i ſub paĩs accidẽtibꝰ occultať. Eſau
vero gerit typũ forme viſibiliſ. ſ₃ yſaac gerit
typũ ſenſus hũani. q̃ oẽs ſtupore cõcutiũť
in hoc ſacramẽto. Qđ etiã bene figurať ĩ ſtu/
pore yſaac. de quo diciť. Expauit yſaac ſtu/
pore vehemẽti. ⁊ vltra ꝙ̃ credi põt. ãmirãs
ait. Quis ẽ ille q̃ iam dudũ captã venatõe₃
attulit mihi. et comedi ex oĩbꝰ priuſq̃ꝫ tu ve/
nires. In quo miſtice exprimiť ſtupor ⁊ ad/
miratõ ſenſus hũani. q₂ hõ exterior merito
ex hoc magno ſtupore cõcutiť. ꝙ aĩa deuota
prius ꝑ fide₃ ĩuiſibilẽ ⁊ ſpũalẽ refectõe₃ in
iſto ſacramẽto. ꝑ ĩternã deuotõem reficiť. ꝙ̃
guſtꝰ corꝑalis ꝑ formã ſpẽi ſenſibilis ĩmu/
tať. Sed queriť q̃re xp̄s voluit ſic ſpẽie alie/
na velari. et a xp̄ianis mãducari. Dico ꝙ po/
tiſſima cauſa ẽ meritũ fidei. q₂ ſcđm grego.
Fides nõ hab₃ meritũ. vbi hũana ratõ ꝓb₃
exꝑimẽtũ. Nã ſicut culpe demeritu₃ cepit a
falſa credulitate dyaboli ſuggerẽtis hoĩ ci/
bũ mortis. Ita decuit vt hoĩs meritũ ĩciperet
ex hoc. ꝙ credit verbis xp̄i de cibo vite. cũ
dicit hoc ẽ corpꝰ meũ. In ſignũ huiꝰ dixit
dñs thome. Quia vidiſti me ⁊c̃. Beati qui
nõ ⁊c̃. ¶ .K. ¶ Legiť de ſancto ludouico re/
ge francie. q̃ dũ q̃dã die miſſaꝝ audiret ſolẽ/
nis. vocatus ĩ eccl'ia ꝑ quẽdã militũ ſuorũ

deuotũ. venire ad altare alterius ſacerdotis
ſi vellet ſicut idẽ miles videre xp̄m ĩ forma
pueri. Dixit rex ꝙ nõ. Addẽs verbũ maxie
fidei. ac relatõe dignũ. Qđ ſi ſcirẽ retro me
ſtantẽ dñm ihm xp̄m ſicut fuit ĩ paraſceue ĩ
cruce. nollẽ me vertere vt eũ carnaliter aſpi/
cerem. ex eo ꝙ meritũ fidei amitterem. Hoc
ideo dixit. q₂ ſacerdos cuiꝰ miſſam audie/
rat iam cõſecrauit. et ꝓpter hoc verũ corpus
xp̄i ibidẽ eſſe nõ dubitauit. Et đ hugo. ſan/
cti victo. legitur. q̃ lõgo tꝑe orauit vt poſſ₃
videre xp̄m ĩ hoſtia cõſecrata. Et dũ quadã
vice miſſa₃ diceret. poſt agnꝰ dei aperuit ſe
oſtia. et exiuit puerulꝰ formoſiſſimꝰ ſedẽs
ante eũ ĩ patena. cuiꝰ viſione ĩdicibiliter cõ/
ſolatus ex̃ ſe rapiebať. cũ puero delitõſe ſo/
latiando. Cui puer tandem ait. Hugo co/
mede me. Cui hugo quo auſu amãtiſſime
do. audeã te ꝯmedẽ ⁊ dẽtibꝰ meis dilania/
re. Cui puer niſi mãducaueris me. nõ habe/
bis vita₃ in te. Tunc hugo orauit di. O do/
mĩe ſi ſic fieri ẽ neceſſe: peto vt abſcondas
vultũ tuũ amãtiſſimũ a me. Et tũc abſcõdit
ſe ſub forma panis. di. Hugo. q₂ me videre
nudũ voluiſti. ex tũc meritũ fidei de illo ſac̃/
mento ĩ te euacuaſti. Diceret forte infidelis
quõ poſſu₃ credere illã tranſubatõnẽ. ꝙ pa/
nis tranſubať in corpus xp̄i cũ ſit cõtra na/
turã. Dico ꝙ lic₃ ſit cõtra naturã nõ tamẽ ẽ
cõtra diuinã poteſtatẽ. que maior ẽ natura.
qđ ꝓbať ſic. Nã deus ẽ agẽs. cuius virtute
eſt oẽ poſſibile creaturã eſſe vel nõ eſſe. q̃/
re vnũ ĩ aliud põt cõuertere ⁊ nõ eſſe ĩ eſſe.
et eſſe ĩ nõ eſſe. S₃ maius ẽ de nõ eſſe ad eẽ
ꝑducere aliq̃d. ꝙ̃ eſſe ĩ eſſe cõuertere. ſ₃ deus
fecit primũ. q₂ oĩa de nihilo creauit. q̃re ⁊ ſe/
cũdũ põt facere. Hoc pat₃ naturali exẽplo.
Natura eñ in aĩalibꝰ naťaliter cõuertit. ꝑti/
culariter ſaltẽ ſubãm ĩ ſubãm. ſicut alimẽ/
tũ ĩ ſubãm aliti. ij. de aĩa. Quare aũt auctor
nature nõ poſſet. imo plꝰ et magis põt. qđ
eſt totã ſubãm cõuẽtere in aliã totã ſubſtã/
tiã. p₃ etiã hoc ĩ exẽplo ſcripẽ. Nã terra con/
uerſa ẽ in carnẽ in hoĩs creatõe. Gen. ij. Et
vxor loth reſpiciẽs ꝯtra dei mãdatũ. ꝯuerſa
eſt in ſtatuã ſalis. Gen. xix. Et virga moyſi
in ſerpẽtẽ. et ſerpens iterũ ĩ virgã. Exo. vij.
Et xp̄s mutauit aquã ĩ vinũ ĩ ꝯuiuio. Ioh.
ij. Et plura alia exẽpla hoc poſſe fieri oſten/
dũt. Quare nullo mõ ẽ negãdũ. ſ₃ firmiter ẽ
credẽdum. ¶ .L. ¶ Tertio volens accedere

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad ſacramētū debet habere caritatē ꝛ deſideriū
yſa.xxvi. Memoriale tuū in deſiderio aīe
tue. ¶ Dicunt medici faſtidium. eſt ſignū
certū male digeſtionis prioris nutrimenti.
vñ etiā plres cauſant egritudīes. ſi cib⁹ ſine
deſiderio ſumat. Vñ auicēna.i.cañ.fen.iij
c.vij. Oīs q̄ ſanitatē habere volūt.nec co-
medāt nec bibāt.donec certū habuerit deſi-
deriū.et ſtomachus ꝛ ſupiora inteſtīa a pri-
mo nutriēte euacuata fuerint. Sic certe ma-
ximū ſignū male diſpoſitōis hoīs ē.ꝙ a mor-
boſis nutrimētis criminū nō adhuc ē bene
mūdatus.ſi nō habet deſideriū caritatis ad
hūc cibū corporis xp̄i ſed faſtidiū: vñ cauere d̄-
bꝫ ne panē illū ſuauiſſimū ſuſcipiat.niſi pri⁹
hn̄ itēri⁹ cor mūdet a prioib⁹ carnalib⁹ cib
peccatoꝝ.qꝛ ſi bene purgat⁹ fuerit. cib⁹ iſte
hēbit iuxta deſideriū ſaporē oīs delectamē-
ti.ſap.xvi. Panē de celo dediſti eis dñe.oē
delecta.ꝛc̄ Quare merito ī māna figurat.de
quo dic̄ Nū.d̄ ly.nūe.xi. Qd̄ hūit triplicē ſa-
porē. vnus erat naturalis ꝛ ille erat q̄ſi ſa-
por mellis exo.xvi. Ali⁹ ſupnaťalis. et hic
duplex.qꝛ hoīs ſapiebat ꝑut volebāt. Sa-
piebat eīn vt piſces cū deſiderabāt piſces .
vt carnes cum deſiderabāt carnes.et ſic de ab
alijs magis deſcēdēdo. Et hoc ē qd̄ ſapiē.
xvi.dicit. Dulcedinē tuā quā ī filios habeſ
oſtēdebat deſeruiēs vniuſcuiuſq̄ volūtati.
Ad qd̄ q̄ſq̄ volebat cōuertebat. Et eadē ra-
tione malis erat īſipid⁹.q̄ d̄ natura ſua erat
dulcis.vñ legit nūeri.xxi.ꝙ qn̄ filij iſrl' pro-
fecti ſunt de mōte hoꝛ ꝑ viā q̄ ducit ad mare
rubꝛū.tedere cepit itineris ꝓpter deuiatōez
magnā a recta via ꝛ cepit murmurare cōtra
deū ꝛ moyſen dicens. Cur eduxiſti nos de
egipto.vt moreremur ī ſolitudīe.deeſt panis.
nō ſunt aque.ꝛ aīa noſtra iā nauſeat ſup il-
lo cibo leuiſſimo. Quā obrē miſit dñs ī po-
pulū ignitos ſerpētes.q̄ ſecūdū aliquos vo-
lantes ꝑ aerē emittebāt ſcintillas ardētes.ꝛ
populū mordebāt ꝛ incēdebant. Pro quo
orauit moyſes ad deū. et dñs miſert⁹ iuſſit
ſerpentē fieri eneū ꝛ erigi ī ſignū . quē cū ꝑ-
cuſſi aſpiciebāt ſanarētur. Sic ad ꝓpoſitū
populo xp̄ano ī deſerto hui⁹ mūdi vagāte.
et vtinā nō a recta via morū v̄tutis ꝛ iuſti-
cie errāte.dñs de⁹ ꝓuidit d̄ cibo ſuauiſſimo
et ſapidiſſimo aīe iuſte ꝛ deuote. q̄ hꝫ aīaꝫ
plus oib⁹ ſpūalib⁹ alimētis reficere ꝛ letifi-
care.mgr̄.iiij.ſen.di.viij.c.vlti. Sicut pa-
nis p̄ ceteris cibis corpus reficit ꝛ ſuſtentat
et vinū letificat hoīem atq̄ inebriat. Sic ca-
ro xp̄i hoīem iteriorē plus ceteris grātijs ſpi-
ritualiter reficit ꝛ ſaginat.hic aūt cib⁹ malis
nō ſapit. qꝛ mali corruptōib⁹ peccatoꝝ ple-
ni ſapere nō poſſunt hui⁹ cibi dulcediēz. i.
coꝛ.ij. Aīalis hō nō ꝑcipit q̄ ſunt dei.ſtulti-
cia eīn ē illi.et nō pōt itelligere.ſpūalis aūt
oīa iudicat. Eſt de eis ſicut de infirmis. qꝛ
dulcia amara iudicāt. Hi quādo p̄cepto ec-
cleſie artant ſel' dūtaxat cōicare.ipatiētie ꝛ ī-
deuotōis oſtēdūt ſigna murmurātes cōtra
diuinā ordinatōem.cōtra ſacerdotes. et ſic
quādoq̄ īdeuote ꝛ ſine caritatis deſiderio
accedūt.ꝙobrē de⁹ cōtra tales īmittit ſerpē-
tes ignitos.multas corporis tribulatōes. vt
etiaꝫ p̄tactū eſt.et niſi precibus ꝛ votis de-
uotoꝝ. et ſpecialiter merito paſſiōis xp̄i ſal-
uarētur.perirent eternaliter.

Secunda pars in

qua notat ſeruitiū manuale.ibi. Surgit ꝛc̄.
Vt eīn ſaluator noſter diſcipulis ſuis vere
hūilitatis traderet exēplū.ſurgit a cena ſedē-
tib⁹ diſcipulis.et qꝛ miſtrare volebat.depo-
nit veſtimēta ſua:nō oīa.ſed ſolū illa quoꝝ
d̄poſitio erat expediēs ꝑ lotōe facienda. Et
cū accepiſſet lintheū p̄cinxit ſe.vt eſſet expe-
ditior.ad lauandū. et lintheū accepit ad pe-
des tergēdū.demū miſit aquā ī peluim ꝛc̄.
Venit ergo ſm̄ augu.ad petrū primū. tāq̄
principē apl'oꝝ. Qui ad tāhūile obſeqū a cri-
ſto ſuſcipiēdū ſtupefact⁹ ē ſeruitiū recuſauit
dicēs.dñe ꝛc̄.q.d. Dñe rex regū.tu q̄ es fi-
lius dei viui.magiſter ꝛ doctor me⁹. mihi
miſero ꝛ īdigno famulo ꝛ diſciplo vis la-
uare pedes īmūdos:digniſſimis maīb⁹ tu-
is:q̄bus oculos cecoꝝ apuiſti.leproſos mū-
daſti.ſurdos curaſti ꝛc̄.q.d.hoc nullo mō
debet fieri. ¶ M ¶ Moraliter qꝛ p̄ſens ſta-
tio ānualis ē hoīm diuerſoꝝ ſtatuū ꝯgrega-
ta ſpectātia ad debitā politiā cōitatis tracta-
ho.qꝛ vt hētur. C. de veteri iure enucliādo
l.tanta.§.cōtrariū aūt. Multo vtili⁹ ē pau-
ca ydonea effundere ꝙ mltis iutilib⁹ hoīes
ꝑgrauari. Et boeci⁹ in diſ.ſcho. Succincta
veritas.licet voce ſit tedioſa:nō tn̄ oīno in-
fructuoſa. Et ideo magni pricipes.et piti-
ſimi viri. vt aliq̄d vtilitatis colligerēt:dig-
ti ſunt ſciētiā audire ꝛ doctrinā.vt ex audi-
tis meli⁹ ſeipos ꝛ alios regere poſſēt. Qua

re q̄dam iuriſpitus. vt dicit̄. ff. de fidei cōmiſ. liber. apud iulianū dixit. Si alterū pedem in ſepulcro haberē. adhuc diſcere vellē. Et. b. aug⁹. vt recitat̄. xxiiij. q. iij. ſi habes Senex a iuuene ꝛ eps tot annoꝝ a collega nōdū āniculo patus ſum doceri. nulla enī etas ſera ad diſcēdū. ff. vbi ſup. Ex his datur doctrina cuilibet ſeni ꝛ iuueni. inſcio ꝛ prudēti: ꝙ poſtpoſita oī iactātia magne eloquētie ꝑpotētie ꝑprudētie. ſenectutis. expiētie. libēter v̄bū dei etiā a minio audiat patiēter q̄ dūtaxat vera p̄dicat ꝛ erronea nō imiſcet. q2 dicit̄ luc. x. Qui vos audit me audit. et q̄ vos ſpnit me ſpnit. Exēplū hēmus in diſcipl̄is xp̄i q̄ i cena attēti fuerūt doctrine xp̄i. et oī cū reuerētia ad effectū deduxerūt. ideo ſurgēti xp̄o ipi etiā ſurrexerūt et iubēte ad lotōez ſederūt. Et pc. vt xp̄i volūtatem ipleret q̄ prīo recuſauit ꝓpter reuerētiā dn̄i lauare pedes: tādē caput man⁹ et pedeſ obtulit. vt ꝑfectā ei⁹ oñderet obediētiā. ¶ Sic xp̄ifideliū ꝑfecta ē obediētia. dū i corpore politico caput man⁹ ꝛ pedes ab oī iniq̄tate ſunt mūdati. et ꝑ iuſticiā deo ſubiecti In corpore autē politico vt ſingula ſingulis correſpondeant ſunt.

Conſulares vt caput i regēdo.

Militares vt manus in defendendo.

Populares vt pedes in ſeruiendo.

¶ Nam ſm yſido. li. xi. caput ē a capiendo dictū eo ꝙ oīs ſenſus ꝛ nerui īde initiū capiāt. Caput ē ſedes ſenſuū pricipaliū. ꝛ origo oīm organoꝝ ſenſibilium aīalis ꝛ erectū coꝝ. Quatuor nāq; i cōpoſitōe capitis principaliter cōcurrūt. videl; duroꝝ oſſium fortitudo. medulle cerebri plenitudo. neruorū ꝛ carniū exterioꝝ paucitudo. capilloꝝ etiam multitudo. Illa enī cōcurrūt i cōpletōe et cōpoſitōe capitis. ſm cōſtā. Per caput licet generaliter oīs ſupior ſignari poſſit ad p̄ſens ſignat cōſularē quēlibet. q̄ ratōe prudētie ꝛ diſcretōis ponit̄ cū alijs ad regimē totius corpis politici. In iſtis nāq; oīs ſenſus et itellect⁹ diſcretōis ꝓ vtilitate cōitatis vt cōitas bene et ordiate regat̄. hēre debet i itiū. i. regū. xv. Caput in tribub⁹ iſrl' factus es. Sed q̄ ꝓculdubio ad hoc electus ē. dz habere oſſa fortitudīs et ꝯſtantie. multā medullā mitutudīs et clemētie. paucā carnē carnalitatis et laſciuie. neruos dilectōis et amicitie. capillos exterioris honeſtātis et decētie. Caput enī ꝙ̄duꝝ exterius appareat. intꝰ tamē hab; iteri⁹ medullā;. Sic cōſularis dato ꝙ appetēter p̄tēdere debeat duritiā ſeueritatis. et ſemp gerere cōſtātiā ſolide firmitatis i cōſultādo. deb; tn̄ int⁹ affluere medulla mollis ꝛ tenere pietatis. indifferēter oēs accedētes eu; i cauſis clementer audire. nec paupi nec iopi viā adeūdi p̄cludere. Un̄. ff. de offi. p̄ſidis. l. ob ſeruādū. Obſeruādū ē ius reddēdi. vt in adeūdo q̄dē facilē ſe p̄beat ſed cōtēni ſe nō patiat̄. Un̄ areſ. in ep̄la ad alexādrū. docēs q̄liter q̄lib; rēgēs debeat regere dicit. Rege ſup eos cū bonitate et exaudi eos cū benignitate. qd̄ ſi feceris oēs erūt tibi ſubiecti ad tuū bn̄placitū et p̄ceptū. et ꝑ amorē quē habebūt i te. dn̄aberiſ in eis pacifice cu; triūpho. Debet etiā hēre capillaturā hōeſtatis et paucitudīe; carnalitatis. id ē hēre ḡuitatē i morib⁹. nec verbis nec factis more iuuenū ē laſſus. ne cōtēptibilis hēat̄. Nimia enī familiaritas p̄it cōtēptū. pārit Un̄. ff. vbi pri⁹ ex cōuerſiōe eq̄li cōtēptio dignitatis naſcit̄. Deb; etiā eſſe durus i cōſtātia et firm⁹. ne ira vel auaricia vel ſordidā delectatōe deuiet a veritate. ſ; qd̄ iuſtū eſt hōeſtū et vtile dicat. nec amicū nec inimicū aliter ꝙ̄ debeat p̄ferat. vn̄ augu. et alle. xi. q. iij. Quicūq; aut cōſanguītate aut amicicia vl' hoſtili odio vl' inimicicijs i iudicādo ducitur: ꝑuertit iudiciū xp̄i q̄ ē iuſticia. et fructu; illi⁹ vertit i amaritudīe; dānatōis. ¶ D Debet etiā eſſe cōſtās et firm⁹ ne ſecreta cōſilij maifeſtet. eccl'i. xxxix. In abſcōditis ſuiſ cōſiliabit̄. vn̄ vegeti⁹ li. i. de re militari. c. i. ait. ꝙ metell⁹ iterrogat⁹ q̄d poſtrema die facturus eſſet tunica; inq̄t meā ſi eloq̄ poſſet cohercere;. ſc; ne diceret alijs. Putāt nāq; aliq̄ poſſe celare i alijs. qd̄ i ſeipis occultare nō poſſunt. Et ideo occulta ſepi⁹ pādūtur qd̄ cedet cōitati i detrimētū Lucc. xij. Nihil occultū qd̄ nō reuelet̄. Un̄ iſti aſſimilāt̄ mide regi de quo ouidi⁹ li. xi. metha. Midas enī rex iter pan̄ ſatiru; deūq; pecudū. et phebū q̄ d̄ muſica diſputabāt. et pheb⁹ cū cithara. pan̄ vero cū paſtorali iſtrumēto canebat. fact⁹ iudex fuit. ſ; cū oēs audiētes magis ꝓbaſſent phebi melodiā cythredi. iſte ſolus pan̄ melius cecinīſſe iudicauit. ꝓpter qd̄ indignat⁹ pheb⁹ aures azini ſibi dedit. q̄s cū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

crinibus. mitris. et pānis rubeis diu celaſſꝫ.
tandē cōfidens ſeruo ſuo hoc reuelauit. fir-
mando iuramēto ꝙ factū dn̄i alteri nō reue-
laret. tamē iſtud dicere ſumme appetēs. fo-
ueaꝫ ꝓfūdā fecit. in cuiꝰ fūdo iſtud q̄ſi mur-
murādo dixit. et tandē terrā opuit. et ſic ſe
celare ſecretū dn̄i eſtiauit. Sed q̄d ꝓ certo. d̓
illa fouea harūdo orit̄ ex q̄ cū q̄dā paſtor fi-
ſtulaꝫ caſu faceret. nihil aliud canebat. niſi
ꝙ rex midas aures azininas hēret. et ſic vn̄
iſtud fuit celādū creditū. factū ē potiꝰ publi-
catū. Sic aliq̄ accepti ꝓ regimīe reipublice
et ad loca prudētū locati. q̄ꝛ ex īſipiētia iudi-
cent ſepe azinine. bonū malū. ꝛ ſiniſtrū dex-
trū. et ecōuerſo. ideo puniūtur a deo ꝛ mo-
res eoꝝ azinini eſſe cōꝓbant. Hi ꝓpria fac-
ta nō celāt neqꝫ alia. et dū credunt dictū ab-
cis nō publicari. et q̄ſi ſepultū ī terra publi-
ce cātat̄ ꝛ publicat̄ ī platea. eccli. xxij. dicit̄.
In auribꝰ īſipiētū ne loquaris. Nō eīn po-
tuerūt diligere niſi q̄ eis placent. Hec oīa ſi
nō iuſte ꝛ legitime facta ſunt ī cōſularibus.
ſunt ꝑ cōfeſſionē ꝛ cōtritōēꝫ abluenda ꝛc̄.
¶ Secūdo in corpe politico militares et
nobiles ī defēdēdo cōꝑant̄ manibꝰ. Nam ſi-
cut manꝰ ī corpe hūano ſecūdū cōmētatorē
i. ethi. ē ad impellēda nociua. ad ꝑcutiēda ī-
feſtatiua. ad attrahēda neceſſaria ꝛ ad cōſer-
uāda ꝛ d̓fēdēda oīa mēbra. ſic militares ī re-
publica. vt rēpublicā defēdāt. debēt cōtra
hoſtes pugnare. et ꝓ ecclīa ꝛ ſalute princi-
pis ſe exponere mortis ꝑiculo. C. q̄bus vt ī-
dignis. l. vlti. Ad hoc eīn eligūtur vt dicit̄
in principio ī hyſto. romanoꝝ. Cōdita nāqꝫ
ciuitate a romulo quā ex nomīe romā voca-
uit. mille pugnatores elegit quos a nūero
milites vocauit. Miles eīn dictꝰ ē q̄ſi vnus
ex mille electꝰ ſecūdū papiā. Tales īquā. debēt
eſſe ſtrennui. audaces expti. ꝓuidi. moribus
ꝑditi ꝛ venuſti. nō ergo effemīati. nec deli-
cati vel torpidi milites debēt eſſe. ſ; tales q̄
poſſunt cōtra hoſtes ferre ꝑſidia. agitare. ni-
hil metuere niſi turpē famā. hiemē vel eſta-
teꝫ. mixta vel imixta pati: raro q̄eſcere. eodē
tēpore laborē et iopiā tolerare. De h̄ etiā ve-
getiꝰ renatus teſtat̄: dicēs. Inutilē eſſe nu-
tritū tenere. et in delitijs aſſuetū. ꝑferēs ap-
torē plebē ruſticā. q̄ ſub duro labore nutrit̄.
ſolem patiēs. vmbram negligens. balneoꝝ
neſcia. ignara delitiaꝝ. ſimplicis aīmi. ꝑuo
cōtēta cibo. duratis ad oīmeꝫ tolerantiā la-
boꝝ mēbris. cui geſtare ferrū. foſſaꝫ ducere.
onus ferre. cōſuetudo ē de iure. Sed hodie
plures milites vacāt laſciuijs ꝛ ocijs. aleis.
aucupijs ꝛc̄. qui oīs ſunt effemīati ī mali-
tia. et inexꝑti: nec reſpublica ꝑ tales defen-
ſat̄ ſed ꝑturbat̄ ꝛ ſubuertit̄. Nam romanuꝫ
impiū nerone īꝑante exhauſtū ē ꝛ diuulſuꝫ.
cuius gloria fere oīs deuorauit. maclauit
libido. exhauſit auaritia. fregit ignauia. luxu-
ria cū ſuꝑbia exinaniuit. vn̄ dicit̄ ī policra-
to. li. vi. Duci militari iure ꝑcauēdū ē. ne ve-
nus ꝛ vinū pugnātia pectora frangāt. Naꝫ
regna aſſirioꝝ legūtur fuiſſe ſubuerſa īpul-
ſu luxurie. Sed quāta vtilitas reipublice ꝓ-
ueniat a diſciplina et cōſtātia militū dicit Va-
leriꝰ. Diſciplīa militaris acriter retēta. prin-
paliter italie romanoꝝ īꝑio pepꝑit. multarū
vrbiū. magnoꝝ regū. validiſſimaꝝ gētiū re-
gnū largita ē. Ideo trogꝰ pōpeiꝰ li. ij. ait.
Nō alexāder exiguā manū militarē ſuſcepit
a patre. ſ; doctā quā aſſuefacta militie. orbē
terrarū aggreſſus. inūeras hoſtiū copias ef-
fudit. Sic milites ꝓ dei amore. honore. vti-
litate ecclīe et cōitatis pace. fideliter et virili-
ter militare dn̄t. qd̓ deſignat̄ ꝑ cīgulū deau-
ratū. Talis nāqꝫ cōſuetudo fuit ab ātiquo.
vt die qua quis cingulo militari honorari
debebat. eccleſiam ſolēniter adierat: audita
miſſaꝝ ſolēnia gladioqꝫ ſuper altari poſito
et oblato. quaſi celebri ꝓfeſſione ſeipſuꝫ ob-
ſequio altaris deuouebat. et officij ſui iugē
deo ſpōderet famulatuꝫ. Unde vegetius d̓
re mili. li. iiij. c. i. dicit. Nō milites anteq̄
cingulo militari decorantur. iurant per deū
et xp̄m eius et ſpūm ſan. et principis maie-
ſtatem que ſecunduꝫ deuꝫ humano gene-
ri diligenda eſt. ſtrēnue facturus oīa que
ꝑceperit princeps. Iurant etiam nunq̄ de-
ſerturos iuſticiam. vel mortem recuſaturos
pro republica. cuius ſunt conſcripti militie.
Ex quo iuramento. licet non explicite fac-
to. ſunt inſerta. Ut dicitur in policrato li.
vi. c. vij. ꝙ tenentur tueri eccleſiam. perfidi-
am impugnare ſacerdotium venerari. pau-
perum iniuriam propulſare. pacem prouin-
tie ꝓcurare. pro fratribus vt decet ſanguinē
fundere. et ſi opus eſt animā ꝓpriā ponere.
Ex his trahere poſſunt militares. q̄d ꝑfecc-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rint ⁊ q̇d ꝓmiſerint. et formare ſibi cõſciẽti-
as de cõmiſſis ⁊ obmiſſis ⁊ ſe leuare ꝑ pe-
tentiã. ¶ Q. ¶ Tertio populares mechani-
ci ſunt in corpe politico pedes. qꝛ ſicut ĩ cor-
pore hũano opus ẽ. vt ait comẽtator. i. ethi.
coꝝ. capiti obedire ⁊ corpꝰ ſuſtẽtare. ſic in
corpe politico pplᷓres debẽt ſuꝑiorib9 hũi-
liter obedire. et ꝓ cõitate ⁊ vtilitate reipubli-
ce laborare. De obia hortaᷣ apłs pplm fide-
lem dicẽs. heb. xiij. Obedite p̄poſitis ve-
ſtris. Hec obediẽtia cõſiſtit ĩ trib9. In reue-
rẽtia exhibẽda. mãdata ſuſcipiẽda. et ſuſce-
pta hũiliter exequẽda. Nam ĩferiores debẽt
ſuꝑiores ſuos reuereri. ĩ hoc ꝙ aſſurgãt ĩ p̄-
ſentia eoꝝ. nec ſedeãt dũ maiores ſtant. et ce-
dant eis ĩ primo loco ĩ ſedẽdo. et eũdo. et in
cõſimilib9. vñ. i. petri. ij. Adoleſcẽtes ſub-
diti eſtote ſeniorib9. Debẽt mãdata ab eis
hũiliter ſuſcipe. et ſine murmuratõe adiple-
re. ſi ĩ eoꝝ iuriſditõe ſunt alias nõ tenentur
Eſt eñ illa obediẽtia maxime meritoria. qꝛ
magna virtus ẽ. vt dicitᷣ de re mili. ff. l. mi-
litũ. §. geſſent. ĩ glo. Vñ ſubditi q̇ nõ obe-
diũt p̄latis. pene deſertoris tenentᷣ. vbi ſup.
§. ab executore ¶ R. ¶ Secũdo populares
nõ debẽt otiari. ſed laborare ꝓ vtilitate rei-
publice. vnuſquiſqꝫ iuxta artẽ ſuã. et hoc fi-
deliter. ne alter alterũ decipiat. vñ p̄s. La-
bores ma. tuaꝝ mãdu. Labor autẽ coꝝ ſm
hugo. ĩ dedidaſcoł. pte. iij. ẽ ſeptuplex. ſcꝫ
lanificiũ. armatura. nauiga. agricul. vena.
medi. theatrica. Laborãtes aũt ĩ q̇buſcũqꝫ
debẽt eſſe ĩmacłati a furtis. fraudib9. mẽda-
cijs. voluptatib9. et alijs ꝯcomitãtib9. labo-
rẽt etiã ordĩate ĩtẽtõe vt ſcꝫ malint mani-
bus laborare. ꝙ̄ otioſe viuere vel mẽdica-
re. Laborẽt etiã nõ ſolũ ad corpis ſuſtẽtatõ-
nẽ. ſed aĩe etiã cõſolatõem. In lanificio eñ
cõtinẽtᷣ oĩa texẽdi. cõſuendi. retorquẽdi ge-
nera: que fiũt manu ĩacu ĩfuſo ĩſubula ſiue
alijs ĩſtrumẽtis. Tales debẽt iſto ſacro tpe
etiam aĩe facere veſtimẽtũ ſpũale. Exẽplo
fortis mulieris. q̄ queſiuit lanam ⁊ linũ. et
opata ẽ cõſilio manuũ ſuaꝝ ⁊ ſtragulatam
veſtẽ fecit ſibi. ꝓuer. vlti. Et vt ſic laborãs
indutus veſte nuptiali ĩgrediatᷣ regnũ. q̄ eſt
caritas. ꝓut ait grego. Illa texitᷣ duob9 mo-
dis. ſcꝫ p̄ceptis ⁊ dilectõe dei ad modũ ſta-
minis ⁊ dilectõe ꝓximi ſubtegminis. Etiã
laborãtes in arte armatᷣe q̇ fiũt vt ꝓtegamur
et ꝑcutiamus. debent laborare vt habeant
arma ſpũalia. eph. vi. Accipite armaturam
dei ⁊c̃. Stulti ſunt ſi remanẽtes nudi cõtra
tela hoſtis. p̄parãtes arma materialia alijs
Similiter nauigãtes debẽt ſibi ꝑare nauẽ
penitẽtie. q̄ ẽ ſecũda tabula poſt naufragiũ.
et appᷓhẽdant crucẽ xp̄i q̄ eſt mal9. vt ſalui
poterũt ꝑ maris hui9 mũdi ꝑicula ad portũ
ſalutis ꝑuenire. Similiter laborãtes ĩ agri-
cultura ĩ agris. ſatõib9. cõſitõib9 ſiue paſcuis
florib9 ſiue olerib9. debẽt colere ortũ cor-
dis. i. coꝝ. iij. Dei agricultura eſtis. Eſt eñ
magna demẽtia magno labore colere agrũ
exteriorẽ ꝓ fructu tẽporali. et ĩteriorẽ nõ co-
lere ꝓ eterno. Similiter venatores ſiue fera-
rũ ſiue aucupũ ſiue piſciũ. q̄ multis labori-
bus tẽpus inutiliter amiſerũt. debẽt mõ ve-
nare cũ ſenſibus vt xp̄m capiãt. et temp9 re-
dimãt amiſſũ. Siłiter laborãtes ĩ medicĩa
d̾bẽt aĩas ꝓprias curare. et vulnera petõꝝ p̄ca-
uere. iuxta illud luce. iiij. Medice cura teip-
ſum. Item theatrici debẽt cauere de ludis
inhoneſtis ⁊ laſciuis. exo. xxxij. Sedit po-
pulus bibere ⁊ mãducare: et ſurrexerũt lu-
dere. vñ criſo. ſuꝑ math. omelia. vi. De9 nõ
dat ludere. ſed dyabol9. Ludus tñ honeſt9
ad recreatõe ꝫ ⁊ laboris leuamẽ nõ nocet. qꝛ
ſicut ſomn9 recreatõi ⁊ refectõi ẽ neceſſari9
ſi tñ ẽ cõtinu9. mors ẽ. ſic lud9 q̄n ꝫ honeſt9.
Et ideo vt dicit ſeneca ĩ libro de trãq̇llitate.
legum cõditores feſtos dies cõſtituerũt. vt
ad hilaritatẽ ꝫ publice hoĩes cogerentᷣ tanq̄
neceſſariũ laborãtib9 ĩterponẽtes tẽꝑamẽtũ
vt ⁊ d̾. h. ioh. apło narrat Caſſian9. li. vij.
collatõnũ. ꝙ cũ ꝑdicem mollitᷣ demulceret.
vidit eũ q̇dã iuuẽis ⁊ mirat9 ẽ tãtũ virũ ſic
facere. Cui ſanct9 ait. Quid geſtas ĩ manu?
at ille arcũ: cui ſanct9 ait. Cur eũ nõ ſemꝑ ten-
ſũ circũfers? At ille. ne iugi curuatõe depe-
at ⁊ molleſcat. Sic ait ſanct9. nõ te offendat
hec ꝑua laxatõ. qꝛ niſi remiſſiõe q̇dã q̇s rela-
xaret. nõ poteſt obſecũdatõe ſiue iugiter ſe-
cũdare. Sꝫ q̄ritᷣ an lud9 alee ꝓpter recreatõ-
nẽ fact9 ſit licitus. Reſpõdetur. vt ſup ⁊c̃.

Tercia pars in qua

notatᷣ edulũ ſalutare. Pro quo notãdũ ſm
ꝙ videtᷣ mgr̄ hyſto. ſentire. et alijs mł'tis h
idẽ ꝓbabile videtᷣ. ꝙ xp̄s poſt lotõe ꝫ pedũ ĩ-
ſtituit eukariſtie ſacmẽtũ ĩ quo ſemetip ꝫ ſub
ſpẽb9 panis ⁊ vini dedit diſciplis ſuis di.
Accipite ⁊ mãducate hoc ẽ corp9 ⁊c̃. ¶ S

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Moraliter ſignū eſt magne nobilitatis ⁊ li-
beralitatis dare. vñ ex̄ de donatōibus. c. i.
Si nobilis hō ſponte donat aliq̄d alicui.
eſtimare debet ſe ad hoc teneri ⁊ hāc legem
debet ſibi iponere ꝙ niſi ampli⁹ fecerit ⁊ cre-
uerit ī bñficijs. nihil credat feciſſe. q̄ ergo vl't
eſſe nobilioꝛ pl⁹ dare deb;. Vñ ꝓuēit ꝙ do-
nata ab ipatore largiſſime iterp̄tat̄. nā vt ꝯ
C. de bo. vacā. et de icoꝛpatōe. l. ſi quādo.
Q̄ꝺ ſi ipatoꝛ alicui donat domū aut aliam
poſſeſſionē. iterp̄tari debet cū oīb⁹ iurib⁹ ⁊
attinētijs eſſe donatā. Idē etiā ī teſtamētis
vt ſi aliq̄s oleū vl' vinū iterp̄tat̄ etiā vaſa vi-
naria eſſe legata. Similiter auib⁹ legatis et
auearea. ff. de lega. et fideicōmiſ. l. iij. Cū
igit̄ dei fili⁹ nobiliſſim⁹ ſit oīm ipatoꝝ: et li-
beraliſſima dona dedit iuxta ḡdus diuine
largitatis. Pⁿo eñ hōi largit⁹ ē oēs crea-
turas irratōales ī vſū;. nec in hoc ceſſauit.
ſed p̄cipes ſuos. ſc; angelos ī ei⁹ miſteriū
deputauit. Et vltīo ꝓ valete meli⁹ q̄ꝺ hūit.
ſc; corp⁹ ſuū largiſſime interp̄tādo. ſc; dei-
tate vnitū cū aīa ⁊ ſanguie. cū oī v̄tute et
grā cōicauit: dicēs accipite ⁊c̄. ¶ T ¶ Na;
dñs noſter ih̄s xp̄s de hoc mūdo trāſiturus
ad patrē cum diſcipulis ſuis cenauit. et ī ip-
ſa cena ſacramentum eukariſtie inſtituit. tri-
bus de cauſis.
In memoriam ſue paſſionis.
In ſignū ſincere dilectionis.
In pignus hūane redemp̄tōis.
De pⁿo ap̄ls. quotieſcū; mādu cabitiſ panē
hunc ⁊c̄. Luce. xxij. Hoc facite ī meā cōme-
moratōē. Q̄ꝺ facit ſacerdos dū leuat corp⁹
dñi rep̄ſentās. ꝙ xp̄s ī patibulo fuit leuat⁹
q. d. Ecce hō. q̄ ꝓ te icarnat⁹: de v̄gīe natuſ.
pānis īuolut⁹: eſt ad colūnā ligat⁹: crucifi-
xus: mortu⁹: et ſep̄ltus. Noli ꝑdere aīa; pro-
pter quā xp̄s tanta paſſus ē. Vide ergo q̄d
xp̄s ꝓpter te paſſus ſit. trēn. iij. Recordare
paupertatis mee ꝯ̄ tuā auaritiā. igreſſiōis. cō-
tra ſupbiā. abſinthei ⁊ fellis. cōtra cōcupi-
ſcētiā. q. d. Si tēptaris ꝺ iniuſtis rb⁹. Attē-
de q: nud⁹ nat⁹ ⁊ nud⁹ mortu⁹ ſu;. Si ꝺ ſu-
ꝑbia. vide q: ego ancillā hūilē ī matrē ha-
bui. et ꝙ ſeruis ablui pedes. Si laſciuia te
impugnat ī coꝛpe. vide q: totū corp⁹ meu;
penarū abſintheo repletū ē. Sed vere pauci
ſunt ī eleuatōe coꝛpis xp̄i hec cōſiderantes.
q: aliquoꝝ ocl'i mētales ita peccatis obnu-
bilati ſunt. ꝙ hec videre nec itelligere poſſūt
de q̄bus luce. xxiiij. Oculi eoꝝ tenebantur.
ſc; peccatis. ne eū agnoſcerēt. Hi purgare ꝺ-
bent oculos mētis. q: ꝑiculoſu; ē quotidie
corp⁹ dñi cōꝑalib⁹ oculis īſpicere. et nunq̄
mētaliter. ſc; oculo mētali videre ⁊ cogno-
ſcere. Quia ſi dñs de⁹ ꝑcuſſit beth-ſamitas
q̄ archā dñi īſpexerūt vt hētur. i. Regū. vi.
Multo grau⁹ puniet petōres igratos. q̄ cū
oculis maculatis cōtinue p̄ſumūt aſpicere
et nūq̄ ſtudēt ocl'os mētales a pctīs mūda-
re. ¶ V ¶ Sed q̄rit̄ circa hec an exiſtens in
pctō mortali vidēdo corp⁹ xp̄i peccet. Et vi-
det̄ ꝙ ſic ex dictis. Reſpōdet richar. i. iiij. ſu-
per magiſtrū di. ix. articulo. iiij. ī ſolutōe cu-
iuſdā argumēti. Q̄ꝺ exiſtēs ī peccato mor-
tali vidēdo corp⁹ xp̄i nō peccat. aſpiciendo
eñ ipm nullā irreuerētiā facit ſacramēto. Be-
th-ſamite aūt ideo ꝑcuſſi ſunt. q: vt dicūt q̄-
da; ⁊ refert glo. ibidē. Nulli licebat videre
archā detectā niſi pōtifici. Vel pōt dici etiā
ſm glo. Q̄ꝺ ꝑcuſſi ſunt eo ꝙ idigni eſſent.
vel idigni acceſſiſſent: vel nō digne cuſtodi-
uiſſent. Nico. ꝺ ly. Percuſſiōis fuerūt q̄tuoꝛ
cāe. ſ. īepta leticia ꝓcedēs ex leuitate capitis
⁊ nō ex ꝺbita reuerētia. Secūda olocauſtū
īndebite oblatū: q: vaccas ī olocauſtū poſu-
erūt ſup archā dño. ī hoc male fecerūt. q: fe-
mella nō offerebat̄ dño ī olocauſtū. Tertia
curioſitas q̄ moti fuerūt ad vidēdū archā do-
mī. Quarta dimiſerūt eā nimis diu ſine lu-
miarib⁹ et cultu debito. Ideo ꝑcuſſit do-
minus. ſc; morte. lxx. et. l. milia plebis. q̄ꝺ
ſic exponūt hebrei ſolū. lxx. viri ſunt ꝑcuſſi
qui erant tante reputatōis. q̄ꝺ equipabant
l. milibus de cōmuni. et principales popl'i
fuerunt ꝑcuſſi eo ꝙ debebant ordinare po-
pulū. et ꝑcauere de p̄dictis offenſis ⁊ nō fe-
cerunt. Sic in ꝓpoſito poſſet hō peccatoꝛ ta-
lem irreuerētia; exhibere videndo ſacramē-
tu;. ꝙ forte mortaliter peccaret ſicut mō ab
aliq̄b⁹ fit qui ex ſupbia videndo corp⁹ xp̄i
nec caput inclināt nec genua nec diſcoper-
tis capillis ſacramento exhibent reuerentiā
et hmōi ex leuitatibus ꝓuenientia. de qui-
bus homo inculpatur ex irreuerentia. licet
non a viſione. ¶ Secūda cauſa inſtitutōis
fuit in ſignum ſincere dilectionis. ſc; vt no-
biſcum ſemper preſens eſſet in terra. in car-
ne velatus in qua carne in celo pro nobis
deo patri aſſiſtit. p̄s. Zelus domus tue co-
medit me. id eſt comeſtibilem me fecit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nam vt experimur. ſignū magne dilectōis eſt. qui alteri parteʒ bonoꝝ tribuit. maius qui oīa ſua dat. maxīm ꝙ ſeipm totū donat. qđ vtiqꝫ xp̄s fecit ⁊ facit quotidie. Xp̄s autem longe plus his dilexit nos. Dedit nāqꝫ ade fructū ligni vite in ꝑadiſo. Judeis. xl. ānis māna ī deſerto. Nobis aūt nō ſolū dat totū mūdū īmo ſeipm ſub velamīe ſacramētoꝝ. Sed q̄re: certe qꝛ nos multuʒ amauit. ideo p̄ cūctis natōibus nobis cibū ꝺdit nobilē et electū ſcꝫ carnē ſuam. abacuc. i. ¶ X ¶ Jſte eſt cibus electus. Hūc cibū electū optauerūt deguſtare viri domeſtici. iob. dicētes. Quis det nobis de carnib⁹ ei⁹ vt ſaturemur iob. xxxi. q. d. ꝗs dabit nobis lōgitudīem vite vſqꝫ xp̄s veniet. et corꝑaliter ſit nobiſcū ſemꝑ. et ei⁹ corꝑe ⁊ carne reficiamur. ꝗs nāqꝫ hūc amorē filij altiſſimi quem ad nos habuit poſſet ad plenū enarrare: qꝛ ꝙ dixit. delitie mee eſſe cū filijs hoīm. vt iſeꝑabiliter īttimi⁹ ⁊ delectabili⁹ cū hoīe eſſet. dedit ſe ī cibū vt ſicut cib⁹ corꝑalis ſm̄ pħm ſe cōuertit in ſubſtātiā aliti. ſic nos cōuerteret ī corpus eius miſticum. Vn̄ aug⁹. de cōſe. di. ij. qꝛ paſſus ē ꝓ nobis dn̄s. cōmēdauit nobis in ſacramēto ſanguīem ſuū ⁊ corp⁹: et fecit nos ip̄os. et nos corp⁹ ip̄i⁹ facti ſum⁹. q. d. Qui accipit digne corp⁹ xp̄i veruʒ. efficit̄ ꝑ hoc corp⁹ xp̄i miſticū. cui⁹ ip̄e xp̄s ē caput. Sed poſſet alicui videri ꝙ xp̄s nō debuiſſ; corp⁹ ſuū ꝑ modū mādu catōis nobis ꝺdiſſe. qꝛ ex quo ſacramētū ordiat ad refectōem ſp̄ualē mētis. ſicut igit̄ refectio mētis ꝙ erit in patria erit ꝑ viſionē. ſic xp̄i corp⁹ deberet etiā dari ad vidēdū. nō ad mādu cādū. Reſpōdet. ſanct⁹ tho. in. iiij. ſuꝑ mgr̄m di. ix. ꝙ ad ꝑfectōeʒ ſacramētoꝝ noue legis. exigitur ꝙ ſit aliqđ ſacramtū ī quo xp̄s nobis realiter cōiūgat̄ ⁊ viuat̄. nō ſolū ꝑ ꝑticipatōʒ virtutis ei⁹ ſicut ē in alijs ſacramētis: et qꝛ ſacramētū eſt ſenſibile ſignū. ideo oportʒ ꝙ alicui ſenſui vſus ſacramēti appropriet̄. Jn ſenſibilib⁹ aūt ē triplex differētia. quedā eīm ſenſibilib⁹ neqꝫ cōiūgūtur neqꝫ vniūtur. ſicut ea ꝙ ſentiūt ꝑ mediū extrinſecū. vt ī viſu ꝑcipue accidit ⁊ ī auditu etiā ⁊ odoratu. ſ; ſolū ſimilitudīes ad ſenſuʒ referūtur. Quedam aūt ſenſibilia cōiūgūtur ſed nō vniūtur realiter. ſ; ſm̄ aſſimilatōeʒ q̄litatis tm̄ ſicut accidit ī tactu. nec tn̄ ex tāgēte ⁊ tacto fit vnū niſi ſcđm q̄d. Quedā aūt cōiūgūtur ⁊ vniuntur ſicut accidit ī cibis ⁊ potib⁹. et ideo ſumptō hui⁹ ſacramēti cōgrue ꝑ modū mādu catōis fit. Alia vero ſacramēta noue legis. q̄b⁹ ꝑ v̄tutē ſibi inditā xp̄o ſimilamur. fiūt in tāgēdo tm̄. vt baptiſm⁹. figure auteʒ veteris teſta. ꝙ ſolū ſimilitudīeʒ xp̄i vēturi habebāt. ſignificabāt ꝑ modū viſiōis: ꝯpetit etiā mādu catō paſſiōis xp̄i ī hoc ſacramēto repſentāte. ꝑ quā corp⁹ xp̄i vulneratū fuit. ꝯueit etiā effectū ꝙ ē robur aīe. Ad argu. adductū dicēdū. ꝙ res viſa beatificās ꝑ eſſentiā ſuā. videti cōiūgit̄ in patria. qđ q̄deʒ nō accidit ī viſione corꝑali: et q̄a oportebat hanc ꝯiūctōem ſignificari ꝑ aliqđ ſenſibile ſignū. oportuit illud ſenſibile ad hoc aſſumi qđ realiter cōiūgat̄ ⁊ vnit̄. ī patria aūt ſignis ſacramētalib⁹ op⁹ nō erit. nihilominꝰ ꝓpter ſimilitudīeʒ ad hec ꝙ nūc geruntur frequēter. illa beata viſio nobis ꝑ figurā mādu catōis ī figura exprimit̄. Tertia cauſa fuit ⁊ ē. ioħ. vi. Qui mādu cat me digne ſcʒ penitēdo. viuit ꝓpter me grātiā dei īueniēdo. Quicūqꝫ eīm peccat ī deū. offēdit ītātū quātū ip̄e ē magn⁹. et ītātū ei ſatiſfacere debet inq̄tū magn⁹ ē. Nā ſi aliq̄s offēdit ſeruū vilem. nō tātū ab eo req̄rit̄ emēda. ac ſi eq̄li iniuria offēdiſſet p̄ncipē vel regē. ſ; qꝛ de⁹ īfinite ē magnitudīs ⁊ nobilitatis. offēdētes ip̄m deberēt ī infinitū ꝑ. puniri. Ne ergo oēs ꝓpter pctā noſtrā q̄b⁹ heu frequēter offēdimus dānemur. ideo quotiēs peccam⁹. xp̄m agnū nō legis ſed gratie quotidie īmolem⁹. Bem. eukariſtie ſacramētū potēs ē peccata noſtra ꝯſumere. et ꝺbellare aereas poteſtates infernē ī celū ī terras reuertētes. oīa eīm hec cōtingunt ꝓpter hoſtie ſalutaris īmolatōeʒ quā pater celeſtis pl⁹ diligit. ꝙ toti⁹ peccata mūdi odiat ī vere penitētib⁹. vn̄ ap̄ls heb. ix. Si ſanguis hircoꝝ ⁊ thauroꝝ ⁊ cinis vitule aſꝑſus ſctificat ad emūdatōeʒ carnis. ꝙ̄to magis ſanguis xp̄i ꝙ ꝑ ſp̄m ſctm̄ ſemetip̄ʒ obtulit īmaculatū deo. emūdabit cōſciāʒ noſtrā ab op̄ib⁹ mortis. Hūc etiā filiū deo p̄ri ꝓ pctīs nr̄is quotidie deo ſuo p̄ri īmolem⁹. ¶ Y ¶ Sʒ q̄rit̄ vtrū ſanguis xp̄i fuerit oblatō deo acceptiſſima. Et videt̄ ꝙ nō. qꝛ effuſio ſanguīs īnocētis ē corā deo abhoīabil. xp̄s aūt fuit īnocētiſſim⁹. Cōtrariū hētur ꝑ apoſtolum allegatum. Reſpondet nico. de lyra ſuꝑ illo verbo ap̄li. ꝙ hoc nō ē ītelligēdū. ꝙ ſolus ſanguis xp̄i fuerit oblatus ꝓ nobis

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

immo tota humanitas eius. Et hoc patet
ex auctoritate in qua dicit̄ obtulit ſemetipſ
Fit tamē mentio in hac oblatōe ſegregatim
de ſanguine. inq̄tū fuit ſepat⁹ a carne. tam̄
vtrūq; ē de oblatōis itegritate. ꝓpter qđ in
ſacramēto altaris. qđ ē memoriale illi⁹ ob⸗
latōis. cōſecrat̄ ſimul caro ⁊ ſāguis. tn̄ ſub
ſpeciebꝰ diuerſis. ſicut ĩ illa oblatōe fuit ſan⸗
guis ſepat⁹ a carne. Similiter aīa xp̄i fuit ꝓ
nobis oblata. inq̄tū ꝑ paſſionē fuit a corpe
ſepata ad ſacrificia ꝓ nobis. ioh. x. Aīaz me⸗
am pono ꝓ ouibꝰ meis. Et ſic patet ꝙ tota
hūanitas ꝑtinet ad xp̄i oblatōez ſeu ſacrifi⸗
ciū. Qđ aūt h̄ beat ꝑfecte ratōez oblatōis vł
ſacrificij. patz q: ſacrificiū ĩ lege fiebat tripli⸗
ci cauſa. Primo ad tollēdū peccatum. ꝓpter
qđ ĩ lege dicebātur aliq̄ ſacrificia ꝓ peccato.
Scd̄o ad grāz ꝯſeruādā. ꝓpter ꝙ ĩ lege di⸗
cebant̄ aliq̄ hoſtie pacifice. Tertio ad hoc ꝙ
mēs hoīs ꝑfecte deo viuiret ꝑ amorē. ꝓpter
qđ ĩ lege offerebat̄ olocauſtū. qđ tn̄ icende⸗
bat̄ ad honorē dei. Iſta aūt tria ꝑueniūt no⸗
bis a deo. mediāte hūanitate xp̄i pro nobis
oblata. Et quotieſcūq; miſter ĩ altari imo⸗
lat̄ peccata noſtra delētur. apoca. i. Dilexit
nos ⁊ lauit nos a pctīs nr̄is ĩ ſanguie ſuo.
Gratia ꝯfert̄. ioh. i. Gratia ⁊ veritas ꝑ ihm̄
xp̄m facta ē. Et porta glīe apit̄. vbi fit hoīs
ad deum vnio ꝑfecta. Propter qđ dicit̄ ad
heb. x. Habemꝰ fiduciā ꝑ ſāguiez eiꝰ in in⸗
troitu ſanctoꝝ. Et ſic patet ꝙ ſacrificiū xp̄i
fuit ꝑfectiſſimū. q: cōtinet ĩ ſe ꝑfectiſſime v̓⸗
tutē oīm ſacrificioꝝ. ſicut ꝑfectio diuina cō⸗
tinet ĩ ſe vniee et euidētiꝰ ꝑfectōes oīm crea⸗
turarū. Ad argu. dicēdū. ꝙ effuſio ſanguīs
xp̄i. poteſt referri ad duplex principiū. Uno
modo ad ipos effundētes. et ſic fuit deo ab⸗
hominabilis ⁊ fuit peccatū grauiſſimū. Alio
modo ad volūtatē ipiꝰ xp̄i patiētis. q̇ volū⸗
tarie ſe obtulit paſſioni ex caritate maxīa. et
ſic fuit deo acceptiſſima. et h̄ ſcd̄o mō ha⸗
buit ratōez oblatōis ⁊ ſacrificij. nō aūt prio
modo. Sic etiā imolatio xp̄i in altari deo
eſſe abhominabilis q̄tū ad ſacrificātē. in pec⸗
catis mortalibꝰ exiſtētē. acceptiſſima tn̄ quo
ad imolatū ⁊ ſacrificatū deo. ſcʒ ſacrificiuʒ
cū nulliꝰ ſacerdotis imūdicia diuīa polluat
ſacramēta. Quare luciꝰ. iij. ex̄ de co. cleri. ⁊
mulie. c. veſtra. dicit. Nō pōt aliq̇s quātūcū⸗
q; pollutus diuīa polluere ſacramēta. q̄ pur⸗
gatoria cūctarū cogitatōnū exiſtūt. et ſeq̄tur

Qualiſcūq; enī ſacerdos ſit que ſancta ſunt
coīnq̄nari nō poſſunt. Sumite ḡ ab oī ſacer⸗
dote xp̄i miſteria. q: oīa ĩ fidē xp̄i purgāt̄ ⁊c̄.

In die Paraſceues. prima pars.

TRiſtis eſt ani⸗
ma mea vſq; ad mortē. Math.
xxvi. Paſſio dn̄i noſtri ihu xp̄i
quā ꝓ nobis hodie ſuſtinuit. pctōꝝ ſit ablu⸗
tio oīmq; ſcelerū. et ad vite eterne meritum.
Amen. ¶ Kariſſimi. q: de more ⁊ lau⸗
dabili ꝯſuetudie ꝓ impetratōe gratie p̄dicā⸗
tes. in pricipio ſermonis. ſolent ad virgiem
piĳſſimā mariā. q̄ noſcit̄ eſſe vas plenū gra⸗
tie recurrere. et eā ꝓ ipetratōe gratie ſalutati⸗
one angelica ſuppliciter iuocare. Sed q: ſe⸗
cūdū phm̄. i. ethi. ſermōes faciēdi ſunt ſecū⸗
dū tempꝰ ⁊ materiā. et cū tēpus ⁊ materia
nūc exigāt loq̄ de amara xp̄i paſſiōe. et ma⸗
tris eiꝰ virgīs cōpaſſiōe. gaudioſa ambaſia⸗
ta gabrielis hodie icōueniēter ſalutat̄. q: ſa⸗
lutātī ſic lamētabiliter poſſet obuiare. cū di⸗
ceret primo Aue maria. reſpōdēt q̇d loq̄ris.
nō enī fui ſine ve. ſed plena oī dolore ⁊ cor⸗
dis meſticia. vt merito dicta ſuʒ maria. id ē
valde amara. dū tam ipie ⁊ crudeliter meū
amātiſſimū filiū ĩiuita fuerim maībꝰ inimi⸗
coꝝ ⁊ iniquoꝝ tractari: plena gratia di. nō
ſed oī anguſtia ⁊ miſeria plena. vidēdo vni⸗
genitū meū ⁊ totū ſolatiū. tādure ⁊ aſꝑe li⸗
gatū vt nec gratiā liberatōis valuerim ei ĩ⸗
pendere. dn̄s tecū. quō mecū. cū de maībus
meis violēter ſit raptus. q̄ſi latro peſſimus
ad pilatū. de pilato ad crucē ⁊ ad mortē ſit
ductꝰ. benedicta tu ĩ mu. imo ſuꝑ oēs mu⸗
lieres obprobrioſe a iudeis maledicta. ꝯſpu⸗
to ⁊ ꝑcuſſa. benedictus fructus vētris tui.
nō ſed vt maledictus ⁊ ꝯdēnatus. ꝯſputus
colaphis ceſus. flagellatus. coronatꝰ. et tur⸗
piſſima morte cruciatꝰ. Quid ergo o dulciſ⸗
ſimi et deuotiſſimi faciendo: oculos mētiū
meſtiſſima cum matre ad dn̄icam leuamus
crucez deuote ſupplicātes. vt merito ſue paſ⸗
ſionis amariſſime nobis concedat loqui de
digna eius paſſione. et matris ſue compaſ⸗
ſione ad honorem ⁊ gloriam totius trinita⸗
tis. ad augmentum gratie ⁊ meritum vite
eterne. Salutemus ergo ad hoc obtinēduʒ
crucem ſanctam: di. O crux aue ſpes vnica
etcetera. Signet ergo quilibet ſeipſum ſi⸗
gno ſancte crucis et dicat cum criſto.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf